

Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu

Bakalářská práce
NÁVRH PLAKÁTŮ NA TÉMA „HOLOCAUST“ - NÁVRH IDEOVÝCH
PLAKÁTŮ

Jozef Mrva

Plzeň 2011

Západočeská univerzita v Plzni
Ústav umění a designu

Oddělení výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika - specializace Grafický design

Bakalářská práce
NÁVRH PLAKÁTŮ NA TÉMA „HOLOCAUST“ - NÁVRH IDEOVÝCH
PLAKÁTŮ

Jozef Mrva

Vedoucí práce: doc. akad. mal. František Steker
Oddělení výtvarného umění
Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2011

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
MRVA Jozef	Kettnerova 2056/12, Praha - Stodůlky	U08B0100P

TÉMA ČESKY:

Návrh plakátů na téma "Holocaust" - návrh ideových plakátů

NÁZEV ANGLICKY:

Design of the posters on the theme "The Holocaust" - ideas poster design

VEDOUcí PRÁCE:

Doc. akad. mal. František Steker - ODE

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Minimální rozsah prací:

10 návrhů plakátů formátu B1

Popis realizace:

vypracování návrhu plakátů libovolnou výtvarnou technikou a zpracování podkladu pro polygrafickou produkci

Pravidelné konzultace: minimálně 1x za 14 dní

Harmonogram:

- září - říjen: studium problematiky tématu, studium literatury, sběr podkladů, předkládání skic a pracovních variant

- listopad - prosinec: formulace teoretické práce, prohloubení znalostí a dovedností s předtiskovou přípravou, paralelní práce na více verzích

- prosinec - leden: předložení návrhu pro technické zpracování

- únor - březen: definitivní provedení návrhu

- duben: dokončení teoretické práce, zpracování prezentace, odevzdání bakalářské práce včetně její dokumentace na CD

- červen: obhajoba a prezentace BP na CD

Výstupem bude:

10 plakátů zhotovených libovolnou tiskovou technikou na téma Holocaust

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

BERAN, Vladimír. Typografický manuál. Náchod: Agentura a nakladatelství Manuál, 1994. ISBN 80-901824-0-2.

KOLESÁR, Zdeno. Kapitoly z dějin designu. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004. ISBN 80-86863-03-4.

SAMARA, Timothy. Grafický design. Praha: Slovart, 2009. ISBN 978-80-7391-030-3.

MUZIKA, František. Krásné písmo ve vývoji latinky (I. + II. d.l). Praha: Paseka, 2005. ISBN 80-7185-740-8.

KROUTVOR, Josef. Poselství ulice. Praha: COMET, 1991.

HYLAND, Angus. The Picture Book: Contemporary Illustration. Laurence King Publishers, 2006. ISBN 1-85669-467-4.

Průběžné sledování odborného časopisu Font.

Průběžné sledování časopisu Typo.

Aktuální literatura doporučená vyučujícím v průběhu vypracovávání práce.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum:

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2005

.....
podpis autora

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Stať.....	4
2. 1. Proces přípravy.....	4
2. 1. 1. Holocaust.....	5
2. 1. 2. Antisemitismus.....	6
2. 1. 3. Fašismus.....	7
2. 1. 4. Nacismus a neonacismus.....	8
2. 2. Proces tvorby.....	10
2. 2. 1. První fáze.....	10
2. 2. 2. Druhá fáze.....	11
2. 2. 3. Třetí fáze.....	12
2. 3. Technologická specifika.....	12
2. 3. 1. Technologie tisku.....	12
2. 3. 2. Použití textu.....	13
2. 3. 3. Obrazové prostředky.....	13
2. 3. 4. Typografie.....	14
2. 4. Popisy jednotlivých plakátů.....	15
2. 4. 1. První plakát.....	15
2. 4. 2. Druhý plakát.....	16
2. 4. 3. Třetí plakát.....	17
2. 4. 4. Čtvrtý plakát.....	18
2. 4. 5. Pátý plakát.....	18
2. 4. 6. Šestý plakát.....	19
2. 4. 7. Sedmý plakát.....	20
2. 4. 8. Osmý plakát.....	20
2. 4. 9. Devátý plakát.....	20
2. 4. 10. Desátý plakát.....	21
2. 5. Dílo v kontextu daného oboru.....	21
3. Závěr.....	22
3. 2. Seznam použitých vzorů.....	23
a) Knižní a periodická literatura.....	23
b) Internetové zdroje.....	23
3. 3. Seznam příloh.....	24

1. Úvod

Moje zadání je vytvořit sérii desíti ideových plakátů ve formátu B1 (707/1000 mm) na téma holocaust. Původodně jsem se měl zúčastnit soutěže o nejlepší plakát ke Dni památky obětí holocaustu 2011. Avšak svůj návrh jsem nakonec neposlal z důvodu mého odklonu od zadání soutěže. Ideový plakát jsem si vybral z důvodu možnosti hlubšího, komplexnějšího sdělení, může se zároveň jednat o jakousi myšlenkovou zkratku, zjednodušení idejí, možnosti zaujetí morálního stanoviska a soudu. Ideový plakát chápu

jako společensky a politicky angažovaný grafický design, který zároveň nesklouzává do propagandy a demagogie ale je naopak svou hloubkou zakořeněn v humanismu a kritickém zkoumání a prověřování okolního světa.

Téma holocaust jsem vzal jako jistou výzvu, je to jizva na naší minulosti a chci se pokusit zjistit, jak se zahojila a jak se léčí. Chci, aby tato jizva byla jasně vidět a aby nám připomínala to, kam až jsme schopni zajít, ale zároveň aby nebolela a nenutila nás k vzteku, touze po odplatě, frustraci a hledání falešného viníka té bolesti. Co mě zajímá jsou kořeny zla. Kořeny nacismu, kořeny fašismu a zášti. Zajímá mě jak je možné, že se něco takového vůbec mohlo udát a chci z tohoto najít východisko abychom si mohli uvědomit, jestli náhodou nekráčíme stejnou cestou jako před osmdesáti lety. Chci jít víc do hloubky a než abych držel minutu ticha za zplynované miliony lidí si chci vzít slovo a varovat před nebezpečnými stezkami. Samozřejmě, že nemůžu aplikovat poznatky tehdejší doby na dobu dnešní, nacismus a holocaust jsou něco, co tu bylo a situace se nemůže opakovat za stejných okolností už jenom proto, že si moc dobře uvědomujeme, jaká zvěrstva jsme nechali dopustit. Zaměřuji se tedy na neonacismus a historický revizionismus, který polemizuje s fakty holocaustu ve snaze jej bagatelizovat a popřít. Toto vnímám jako extrémně nebezpečné, jelikož pokud zapomeneme na to, co se stalo, umožníme někomu příštímú zopakovat zvěrstva nacismu a holocaustu.

Holocaust považuji za nejhorší událost moderních dějin a možná dějin vůbec. Myslím, že nikdo z nás si nedokáže představit, jak je možné, že jeden národ zorganizoval systematickou dokonale promyšlenou a ve své hrůze efektivní vraždu 6 miliónů Židů plus mnoho miliónů zástupců dalších „méněcenných“ skupin obyvatelstva (Romů, Slovanů - hlavně Poláků, homosexuálů, politických odpůrců, válečných zajatců, církvních představitelů a tělesně handicaovaných - spekuluje se, že celkový počet zabitých a zplynovaných v koncentračních a vyhlazovacích táborech se pohybuje mezi 11 až 17 milióny). Na holocaustu je nejzrůdnější právě jeho chladná systematická, která z masového zabíjení lidí udělala stejný princip jako z tovární výroby. Všechno bylo dokonale promyšleno od shromažďování perzekuovaných skupin přes jejich transport až po co nejefektivnější zavraždění s cílem totální anihilace Židů a jiných skupin. Vždycky budu nenávidět a opovrhovat těmi, kteří se k tomuto odkazu přímo či nepřímo hlásí a nebojí se

mluvit o ostatních jako méněcenných. Všichni jsme lidé a i když si nikdy nebudem rovni, nikdo nesmí být souzen podle toho co on sám neměl šanci ovlivnit - tedy původ, rasu a to, do jaké rodiny se narodil. Proto se mimo jiné zaměřuji na neonacismus, moderní podoby fašismu a nacionalismu.

Neonacismus mi vždy ležel v žaludku a vnímal jsem jej jako hrozbu, zvláště v poslední době pozoruji vzrůst nacionalistických nálad a snah neonacistů se legitimizovat a integrovat svoje nálady do většinové společnosti, převlíknout kabát z agresivních holohlavců hajlujících na veřejnosti v pány v oblecích, kteří mluví o potřebě chránit národ před invazí z vnějška. Takto můžou hrát na notu sociálně slabších a říct, že za jejich problémy může někdo jiný. Neonacisté se převlékají za národovce, nacionalisty, národní socialisty, dělnické strany a snaží se působit seriózně a zbavit se image opilých holohlavců kteří mlátí romské děti a alternativní mládež. Přitom ať se jedná o slušné pány v saku či agresivní výtržníky, všichni jsou spojeni stejnou záští a stejnou zvácenou touhou po moci. Právě tomuto se chci věnovat a poukázat na nebezpečí, které z toho plyne a kterého už jsme jednou byli svědky. Budu hodně čerpat z materiálů a činnosti Antify, levicového uskupení, které se zabývá aktivním odporem vůči všem formám ultrapravice ať už se jedná o odhalování propojení fašistů s politickou scénou a státními orgány nebo o vytlačování neonacistů z veřejného prostoru pomocí osvěty či násilí. Protože i když násilí neschvaluji, někdo se jim takto postavit musí. Nenásilný odpor proti nacismu je bohužel bezzubý. Součástí mé práce je tedy i monitoring neonacistických webů a zkoumání jejich rétoriky. Též budu studovat historické dokumenty a fakta o holocaustu abych se mohl vžít do zoufalství těch, kterým bylo upřeno lidství.

To, čeho se chci ale také dotknout je zodpovědnost každého z nás aktivně myslet a uvědomovat si dění kolem sebe a nedát prostor zlu. Nenechat se zastrašit. Nenechat se zlomit. Protože zlo je tvořeno i těmi, kteří se mu nepostaví na odpor, kteří mlčí a nechávají se zlákat povrchními výhodami pohodlného života za neustálého vymlouvání se na těžké živobytí.

Mým cílem je tedy poukázat na zlo fašismu, rasové zášti a kolektivní nenávisti v a demaskovat tyto tendence v dnešní společnosti na základě zkušeností z minulého století (a

předminulého - rasismus, antisemitismus a sociální darwinismus byly ve stoletím devatenáctém velmi rozšířené a druhá světová válka byla vlastně přirozeným vyústěním těchto tlaků.) a zároveň připomenout to, co se stalo aby se to nikdy nemohlo znovu zopakovat.

2. Stat'

2. 1. Proces přípravy

Příprava pro mě znamenala nejen hledání faktů o holocaustu a zlu, které před šedesáti lety působili nacisté, ale zároveň orientování se v současnosti a pochopení kořenů zla jako takového. Proto jsem celou dobu sledoval jak web Antify, která neonacisty monitoruje a hlídá, tak i weby neonacistů, abych si udělal obrázek o jejich rétorice a vzorcích přemýšlení a chování. Potřeboval jsem si jednak ujasnit základní pojmy, se kterými budu pracovat, jednak hledat vizuální inspiraci pro mojí práci.

Velkým zdrojem inspirace pro mě byl japonský plakát, jmenovitě Shigeo Fukuda se svými mírovými plakáty. Jeho plakát protiválečný Victory, který zobrazuje hlavěň děla, ze kterého náboj nevyhlítává, ale naopak jej má ucpat a umlčet jsem později parafrázoval. Z Fukudy jsem načerpal obrazovou jednoduchost a naprostou jasnost sdělení. Zároveň jsem se zajímal o nacistický propagační plakát, jejich monumentalitu a údernost sdělení, jejich postavy vítězících vojáků jsem taktéž později použil, ale v jiném kontextu, nikoliv jako vítězící sílu, ale jako mrak, který zastiňuje lidství. Zde jsem také se rozhodl pracovat se švabachem, který byl na nacistických plakátech hojně využíván.

Pídil jsem se též po obrazových dokumentech z koncentračních táborů, hodně mnou pohnuly fotky hromad vysušených lidských těl, se kterými se zacházelo jako s hlinou. Ve druhé etapě své práci jsem se snažil tyto mrtvolky vyjádřit. Zároveň jsem musel sám pro sebe formulovat pojmy, se kterými budu operovat nejčastěji, to jest holocaust, fašismus, nacismus a neonacismus.

2. 1. 1. Holocaust

Holocaust (slovo původem z řečtiny, znamená celopal, zápalná oběť - též označovaný jako Šoa, což znamená neštěstí) byl proces systematického vyvražďování Židů, jakožto i Romů, Slovanů (zejména Poláků), handicapovaných, politických odpůrců, homosexuálů a válečných zajatců. Počet židovských obětí sahá k šesti miliónům, celkový počet obětí se pak pohybuje kolem jedenácti až sedmnácti milióny. Židé byli hned od nástupu nacismu v Německu roku 1933 považováni za nepřátele Německa, po přijetí Norimberských rasových zákonů o dva roky později jim bylo odebráno občanství. Poté, co byl ve Francii židem spáchán atentát na německého diplomata, proběhla r.1937 takzvaná Křišťálová noc, kdy byly hromadně vymláceny židovské obchody, spousta židů byla zabita a pozatýkána. Vpodstatě se jednalo o první nacistický pogrom.

O židovské otázce se dlouho spekulovalo, uvažovalo se o vystěhoování židů pryč z Říše, jedna varianta počítala s jejich vystěhování na Madagaskar. V roce 1942 bylo na konferenci ve Wannsee bylo vysloveno takzvané Konečné řešení židovské otázky, které znamenalo snahu o vyhlazení celého židovského pokolení. Dlouho se plánovalo, jak zvolit nefektivnější způsob vyvražďování židů. Nejdříve působily v dobytých územích speciální jednotky Einsatzgruppe, které se zaměřovaly na likvidaci komunistů, státních aparátů a židů v nich, ale hlavně měli provádět genocidu židovského obyvatelstva. Avšak jednoduché střílení a popravování budilo veliký rozruch, tak němci zbudovávali pojízdné plynové komory, kde se zabíjelo výfukovým plynem.

Pak se rozhodli pro zbudování sítě koncentračních a vyhlazovacích táborů Právě ve vyhlazovacích táborech byly postupně instalovány plynové komory, dlouho se experimentovalo s látkami, které by nejefektivněji zabíjely, až se zavedl plyn Cyklon B. Židé byli nejdřív internováni v ghetech a sběrných táborech (Varšavské ghetto, Terezín), odkud byli posléze hromadně deportováni do vyhlazovacích táborů (Osětim, Treblinka, Matthausen, Sobibor a jiné - většinou byly umístěny na okupovaných územích) kde byli systematicky zabíjeni. Slabší byli hned po příjezdu posláni do plynu, ostatní se stali otroky nacistického průmyslu a byli mučeni hladem a posléze také zplynováni nebo zemřeli hladem, nemocmi a vyčerpáním. Během let 1941 až 1945 zahynulo v koncentračních a vyhlazovacích táborech na šest miliónů židů, celkový počet obětí se pak pohybuje od jedenácti po sedmnáct miliónů.

2. 1. 2. Antisemitismus

Antisemitismus označuje zášť vůči židovskému pokolení, jeho kořeny jsou asi nedopátratelné. Židé to v Evropě nikdy neměli lehké, křesťanství je považovalo za odpadlíky, za ty, kteří nedokázali přijmout Ježíše Krista. Po rozprášení Izraele Římany byli vystaveni neustálé perzekuci, byli opředeni spoustou obskurních pověr - například se tradovalo, že jí děti nebo že mučí hostie v kostelech. Byli též považováni za původce moru. Působili jako jakýsi hromosvod společnosti a byly časté pogromy - drancování a vybijení židovských osad. Tuto zášť není tak těžké dekodovat, jelikož každé uzavřené společenství vzbuzuje nedůvěru a Židé byli viněni jako ti, kteří zabili Krista neo ti, kdo se mýlili a nebyli schopni jej uznat. Paradoxně se Židům žilo lépe v muslimských oblastech, tedy ve Španělsku před Reconquistou, ale i jinde, třeba v Egyptě. Islám Židy toleroval, rozkol mezi Islámem a židovstvím vznikl až s moderním státem Izrael.

Moderní podoba antisemitismu - ta, která vyústila v holocaust - začíná přibližně od poloviny devatenáctého století po ekonomické destabilizaci Evropy a zároveň jako reakce na integraci Židů do evropské společnosti, což je proces, který nastartovalo osvícenství. Antisemitismu se chytali hlavně konzervativisté a křesťané kritizující liberální ekonomiku, která se tehdy ocitla v krizi. Židé byli viněni jako původci liberalismu, byli ukazováni jako lichváři a mluvílo se o celosvětovém židovském spiknutí. Antisemitismus se neustále vyostřoval, zvláště v Německu. Pronikal do všech vrstev společnosti od konzervativních intelektuálů po nižší třídy. Antisemitismus se projevil v Dreyfusově aféře, kdy byl židovský důstojník francouzské armády falešně obviněn ze špionáže pro německou armádu, během Hilsneriády byli židé nařčeni z rituálních vražd, vyfabulovány byly se tzv. Protokoly sionských mudrců, které židy usvědčovaly z napojení na zadržáctví a ze snahy ovládnout celý svět. Koncem 19. století se objevuje pojem židobolševismus poukazující na dojem, že socialismus je jen židovským spiknutím. Tady už je jasně vidět, že antisemitismus využívá krajní pravice, nacionalisté, konzervativisté a křesťanské strany, tedy politické směry, které nemají daleko k fašismu a nacismu. Nacisté pak sami tvrdili, že Velká říjnová revoluce je plán židů na zotročení Ruska a že západní demokratické státy jsou taktéž ovládnány židy, kteří umí jenom zotročovat a parazitovat na ostatních národech.

Řeči o mezinárodním židovském spiknutí přetrvávají dodnes. Holocaust je občas střetem polemiky a židé jsou nařčeni, že se díky němu staví do role obětních beránků a

vymáhají si tak přízeň a podporu západních států. Popírači holocaustu pak často tvrdí, že holocaust si židé sami vymysleli, aby se do této role stavěli zcela automaticky. Židé jsou taktéž viněni za manipulaci kulturního vývoje, médií, a historického vývoje obecně. Jsou hlavní rolí mnoha konspiračních teorií.

2. 1. 3. Fašismus

Fašismus - vznikl ve dvacátých letech v Itálii, když se k moci dostal diktátor Benito Mussolini. Fašismus vychází z frustrace národa, který přišel o svoji někdejší slávu a adoruje moc, sílu, vitalitu, národ a tradiční hodnoty. Považují jej za jakýsi vyhrocený konzervativismus, který se zoufale snaží zachránit staré pořádky před všepožírajícím liberalismem využívající při tom nacionální rétoriky. Je pro mě spojnicí mezi nacismem, rasismem, antisemitismem a nacionalismem. Fašismus vytváří klima národního ohrožení, hledá kolektivní viníky - sousední národy, židy, romy, komunisty, přistěhovalce, intelektuály a volá po pevné ruce a ospravedlňuje použití armády a násilí. V takto vyvolané atmosféře dochází k relativizaci základních lidských práv a svobod ve jménu bezpečnosti a slávy národa, případně rasy. Často se zaštiťuje církví a křesťanskými hodnotami, náboženským fundamentalismem, v minulosti se například Francova vláda ve Španělsku opírala o katolickou církev. Zde mluvíme o tzv. klerofašismu. Převažuje hrubá šovinistická síla nad racionálním myšlením, proto fašismus pohrdá vším, co mu odporuje, co s ním polemizuje, nenávidí komunismus, pohrdá ženami a potlačuje inteligenci a umění. Fašistický stát je řízen silným vůdcem a malou skupinkou okolo něj a jejich známými, funguje protekce, napojení na průmyslové giganty a korupce. Všechny ostatní politické strany jsou zakázány a volby bývají zmanipulovány. Ze státu se stává parní mašina jedoucí nezadržitelně vpřed, za „slávou národa“ a je poháněna nenávistí a záští ke všemu ostatnímu. Je schopna jet přes trosky a mrtvá těla a nezastaví se před ničím, co se jí postaví, až se dokonce zdá, že tuto agresi vyhledává aby měla další palivo ke svému pohonu. Je posilována policie, která perzekuuje nepřátele státu a politické odpůrce. Samo nařčení policií se rovná obvinění a odsouzení, neexistují spravedlivé soudy. Média jsou přímo ovládána vládou a je ve velkém využívána propaganda. Vůdce, diktátor vládne tvrdou rukou a připravuje stát na vstup do války. Fašistické sklony lze pozorovat v současnosti v rétorice Dělnické strany sociální spravedlnosti (dříve dělnické strany), v myšlení a chování neonacistů, ale i v rétorice amerických ultrakonzervativistů a náboženských fundamentalistů.

2. 1. 4. Nacismus a neonacismus

Nacismus jako slovo pochází z pojmu Nazionalsocialismus, tedy národní socialismus - tohoto spojení dodnes využívají neonacistické a krajně pravicové spolky k maskování své identity, jelikož národní socialismus není tak provokativní slovní spojení. Nacismus vzniknul ve dvacátých letech v Německu, je směsí italského fašismu, některých rysů socialismu (například kolektivizace), vyhroceného rasismu a antisemitismu, pangermanismu (myšlenka germánské jednoty, tedy sjednocení všech Němců do jednoho národa) a eugeniky (tedy myšlenky čistoty rasy). Čerpal z německé frustrace po prohře v první světové válce, volal tedy po budoucí slávě árijské rasy, která byla nacisty považována jako svrchovaná. (Nacisté si přivlastnili a podle svého pokroutili Nietzscheho koncept nadčlověka, avšak nadčlověk nebyl definován duševně jako u Nietzscheho, ale rasově.)

Nacismus prosazovala Hitlerova strana NSDAP, která se v roce 1923 neúspěšně pokusila o první puč. Hitler šel do vězení, kde r. 1924 Rudolfu Hessovi nadiktoval knihu *Mein Kampf* - česky *Můj boj*, která obsahuje ideologické pilíře nacismu, jako vyhrocený antisemitismus a myšlenku svrchovanosti germánské rasy a to, že má ovládnout a podrobit si celý svět, neboť je k tomu vyvolena. Nacismus měl díky konceptu svrchovanosti rasy mystické a okultní spodní proudy, které se projeví v jeho symbolice, např. obrácený hákový kříž či používání keltských run. Díky světové hospodářské krizi po Černém pátku 1929 získávali nacisté čím dál víc přívrženců, jejich útočné oddíly SA pak působily jako teroristická organizace, která útočila na židovské a socialistické cíle. Poté, co Hitler získal v NSDAP převahu, dal ve své straně zlikvidovat SA a socialisty a strana se stala ultrapravicovou. Hitler se r. 1933 dostal k moci v celém Německu a nenávislnou rétorikou, zbrojením, porušováním Versaillské smlouvy a perzekucí židů a politických odpůrců nastartoval kurz, který vedl k zabírání okolních území - anšlus Rakouska, Mnichovská smlouva až zabránění Polska r. 1939 vyvolalo Druhou světovou válku, kterou roku 1945 prohrálo. Ve válce spolupracovali s Itálií, Japonskem, podporovali Frankistické síly ve Španělsku a ze začátku měli mírový pakt se Sovětským svazem, na který později zaútočili, což způsobilo jejich první porážku a obrátilo misky vah směrem k porážce Německa.

Co se týče rasové perzekuce, židé byli terčem nenávislosti už ze začátku existence NSDAP, po nástupu k moci vyhlásila vláda bojkot židovských obchodníků a r. 1935 byly ustanoveny Norimberské zákony, které definovaly a oficiálně posvětily perzekuci židů,

sebraly jim občanství, zakázaly sňatky mezi árijci a židy a zároveň definovaly árijskou rasu. Nacismus byl jako myšlenkový proud po válce zavrhnut, nacističtí zločinci byli shledáni vinnými v Norimberském procesu r. 1946, někteří zločinci uprchli do jižní Ameriky.

Neonacismus je pak novodobá snaha na navázání na myšlenky nacismu, rasové nadřazenosti, fašismu, xenofobie a antisemitismu. Maskuje se do různých podob, neonacisté využívají nacionalistické populistické rétoriky, napojují se na krajně pravicové strany, kritizují liberalismus, přistěhovaleckou politiku, multikulturalismus a homosexualismus. Neonacismus se napojil na skinheadskou kulturu v 80. letech, kterou rozštěpil na neonacistickou, násilnickou a rasistickou a proti ní tu, která zůstávala věrná kořenům skinheadského hnutí a sympatizovala s punkovou scénou, která se proti novému fenoménu rychle vymezila. První neonacistickou kapelou byla britská kapela Skrewdriver. Její zpěvák Ian Stuart Donaldson později založil neonacistickou organizaci Blood and Honour, která se zabývá pořádáním neonacistických koncertů, distribucí neonacistického materiálu a sdružování neonacistů a organizaci jejich případných aktivit. Má také teroristickou pobočku Combat 18 (Číslo 18 a 88 mají pro neonacisty velký význam – první a osmá písmena abecedy jsou AH, tedy Adolf Hitler, HH pak znamená Heil Hitler), která se zabývá útokem na přistěhovalce, židy, alternativní scénu a homosexuály. Blood and Honour má pobočky po celém světě, jejíž česká pobočka se přejmenovala na Národní odpor, který je zakázán, přesto jsou jeho členové napojeni na Dělnickou stranu sociální spravedlnosti, bývalou Dělnickou stranu a Národní stranu. Ian Stuart Donaldson taktéž založil festival RAC – Rock Against Communism. Neonacisté se rádi staví do role těch, kteří bojují proti komunismu. V současnosti se neonacistická scéna snaží se legitimovat a maskovat své ideály a získávat širší publikum populistickými výroky na adresu romů a přistěhovalců. Mluví o bílé Evropě a potřebě chránit ji před multikulturalismem, který má destabilizovat její tradiční hodnoty a vydat ji napospas přistěhovalců, v poslední době hlavně muslimů. Jejich dnešní taktika je organizovat průvody městy, kde se nacházejí početné a problematické romské komunity a tím vytvářejí společenský tlak, který jim nahrává voliče, kteří s romy nejsou spokojeni a volají po represích.

2. 2. Proces tvorby

2. 2. 1. První fáze

Ve fázi skic jsem přirozeně tíhl k vyportréování usmrčených. První skici představovaly obrazy zmučených, expresivně protáhlých obličejů s protáhlými tvářemi. Tuto tendenci jsem později zavrhnul, ale má obsese portrétem se projevila nadále. Mé první serióznější kroky vedly k zaměření se na použití slova Holocaust dnes. Jsme svědky používání slova holocaust jako synonyma ke zkáze, apokalypse. Vyhledal jsem na internetu na dvacet hudebních skupin, které měly v názvu Holocaust a mínil jsem udělat fiktivní hudební plakát s kapelami, které mají v názvu holocaust. Jmen bylo mnoho, uvedu například Toxic Holocaust (toxický holocaust), Hymen Holocaust (holocaust dělohy), Holocaust In Your Head (holocaust v tvé hlavě) či Black Holocaust (černý holocaust). Tímto jsem si ověřil apokalyptický význam slova holocaust, ale nemínil jsem v této cestě pokračovat, jelikož si uvědomuji, že významy slov se mění a přibývají nové a nechci moralizovat ve smyslu lpění na původním významu slova holocaust, jelikož mi to přijde porytecké a laciné. Současně s tímto jsem se zabýval myšlenkou vyjádření se k popírání holocaustu, takzvanému historickému revizionismu a poukázat na jeho zrůdnost. Historický revizionismus je v poslední době pomalu rozmáhající se trend ke kterému patří buď zpochybňování některých faktů o holocaustu, jako například počtu obětí, důkazů existence plynových komor, důkazů používání Cyklonu B na zplynovávání či popírání holocaustu jako celku. K zdiskreditování tohoto proudu jsem zamýšlel použít výroku „Holocaust nebyl, ale bude“, jehož autorem je Erik Sedláček (na internetu se skrývá pod přezdívkou Sedlis-Diehard), neonacista, kandidát bývalé Dělnické strany do parlamentu a organizátor zakázaného, ale přesto uskutečněného pochodu Pražskou Židovskou čtvrtí v den výročí Křišťálové noci v roce 2007. Ve skicách jsem tento výrok konfrontoval s hromadami mrtvých těl, zamýšlel jsem pro podklad použít fotografie z koncentračních táborů. V této fázi vznikl symbol zdvižené dlaně, který budu nadále používat. Je to zjednodušená na hranici piktogramu a je zdvižena v úhlu šedesáti stupňů. Zároveň přichází myšlenka využití těchto rukou jako symbolu stádovosti a adorace množství, pevně semknutého fanatického davu vykonávající stejný úkon vzývající stejnou myšlenku. Mým zájmem byla také zdkumentování principů šíření antisemitismu, či jiné rasově motivované zášti a přemýšlel jsem též nad vytvořením titulní stránky fiktivního bulvárního magazínu *Národ* (či *My, Uns* - což je *My* v němčině - s poukazem na fakt, že fašisté své choutky

maskují pod pláštík vlastenectví a že fašismus je extrémnější podoba nacionalismu), který by byl zaměřen zdiskreditování Židů a jiných etnik či „nepřizpůsobivých“ pomocí nejnižších pudů, klepů, pomluv a závisti, podobně jako za nacistického německa časopis Der Stürmer, vydávaný Juliem Streicherem od roku 1923 do doby před koncem druhé světové války. Toto byla první fáze návrhů.

2. 2. 2. Druhá fáze

Druhá fáze znamenala popření toho, s čím jsem začínal a zkoušel jsem udělat naopak emotivní plakáty zabývající se holocaustem jakožto pietou. Přípravoval jsem se v této fázi na odevzdání plakátů na soutěže o nejlepší plakát ke Dni památky obětí holocaustu 2011. Mým tématem se stalo ponížení lidského jedince, stylizace mrtvého, vyzáblého těla a zabíjení dětí. Používal jsem vraznou štětcovou linku a plakáty jsem chtěl provést formou podobné hrubému ručnímu provedení. Kořeny tohoto přístupu jsem hledal ve své kresbě, při skicách jsem pracoval se štětcovými fixy, což mělo budoucím plakátům dát dynamický a živý charakter. Stále jsem používal bílé tvary, výrazné černé linky na červeném pozadí. Pokládal jsem si otázku, jak někdo může označit za nečisté už novorozence a jak je někdo svolný k jeho chladnému zavraždění a jak někdo může stvořit takto bezohledný vyvražďovací systém, takovouhle továrnu na smrt. Dalším pokusem bylo vyjádření symbolu sedmiramenného svícnu, ze kterého se kouří jako odkaz na plynové komory a spalování mrtvých a zároveň na soumrak židovstva. Tento symbol jsem později reinterpetoval do jasnější formy - a to padajícího nakloněného sedmiramenného svícnu zahaleného do šera na černém pozadí. Vytvořil jsem tak jediný plakát odkazující k holocaustu jako k ohrožení židovství mající pietní charakter. Další z konceptů patřící do této fáze je pokus o práci s fotografií a zcela jinou barevnou škálou než doposud. Pokusil jsem se o vytvoření portréty člověka, který internací ve vyhlazovacím táboře ztrácí lidství. Využil jsem fotografie, které jsem vytvořil v prvním ročníku - a to z cyklu Kámen nad hlavou. Tehdy jsem fotil portréty známých i náhodných lidí kterým nad hlavou visel těžký kámen a pozoroval jsem jejich pocit jistoty nebo naopak nejistoty z ohrožení pod chatrně zavěšeným kamenem. Vyjmutou hlavu s výrazem nejistoty ve stupních šedi jsem doplnil větou „Už teď jsi obětí holocaustu“. Případně jsem mu hlavu odebral úplně a místo ní napsal Holocaust, abych vyjádřil ztrátu lidství v táborech smrti. Tuto fázi jsem naprosto zavrhl, protože výtvarná ani obsahová forma mi přišly laciné, plytké a nedostačující.

Jediné, co jsem použil byla práce s motivem sedmiramenného svícnu, který mi jediný přišel silný a dostačující pro další práci. Rozloučením se s touto fází jsem se také rozhodl nezúčastnit se soutěže o nejlepší plakát ke Dni památky obětí holocaustu 2011. Moje zájmy se od této chvíle zaměřují na širší uchopení problematik související s holocaustem - fašismem, neonacismem, rasismem a vůbec kolektivní záští a šířením nenávisti. Toto jsem si uvědomil i poté, co jsem byl nespokojen s pracemi studentů druhého ročníku na toto téma, kteří se většinou soutěže zúčastnili. Proto moje reakce na eklektismus těchto prací vedl k radikální redukci výrazových prostředků a zároveň prohloubení a rozšíření tematiky. Uvědomil jsem si, že k tématu samotného holocaustu bylo řečeno spousta a že je důležitější se zaměřit na jiné věci s tím související, které se ovšem dějí právě teď a kolem nás.

2. 2. 3. Třetí fáze

Třetí a konečná etapa mé práce pak zpočívá v návratu k tomu s čím jsem začínal - tedy k řeči jednoduchých prostých forem. Rozhodl jsem se redukovat barevnou škálu pouze na černou a bílou a jako mezistupeň mezi těmito protipóly jsem vytvořil rastr složený z teček o průměru pěti milimetrů. Tento rastr umístuji povětšinou na pozadí čímž dávám prostor k výraznější kontrastu černé a bílé, která se tím dere dopředu a vytváří opticky silný kontrast. Rastru zároveň podřizuji i některé grafické prvky a formy - pracuji často s úhly šedesáti a sto dvaceti stupňů, čímž jdou formy ve směru rastru. Beru si to nejlepší z předchozích etap - hajlující dlaně, vysoký kontrast a motiv sedmiramenného svícnu. Zaměřuji se na snadnou rozpoznatelnost z dálky a jasnost výpovědi.

2. 3. Technologická specifiky

2. 3. 1. Technologie tisku

Plakáty jsou určeny pro tisk v téměř libovolné velikosti. Díky své černobílé škále mohou být tištěny za minimální náklady pomocí xeroxování. Lze jich tisknout velké množství a lze je vylepit kamkoliv od skříní elektroinstalace přes zdi až po billboardy. Počítám s jejich umístěním ve veřejném prostoru pomocí nelegálního výlepu. Zde se inspiroji politickým street artem, chci aby mé plakáty měly i tento subversivní rozměr. Na

rozdíl od anarchistických a levicových street artistů však chci působit pozitivním sdělením, nechci nikomu nabízet lepší svět, chci pouze upozornovat na to, co se děje kolem a na to, co se stalo. Uvažuji s jejich umístěním na internet, kde budou moci být libovolně staženy a šířeny tak dál, klidně po celém světě. Proto také používám angličtinu jakožto univerzální jazyk.

2. 3. 2. Použití textu

Jazykové sdělení jsem pečlivě zvažoval, chci co nejúsporněji, nejtrefněji a nejopatrněji zároveň předložit mou myšlenku. Nemám rád prvoplánovost a hysteričnost, kterými se často vyznačují politické plakáty tohoto a podobného zaměření. Tím se zároveň vymezuji vůči politickému plakátu, nenabízím zde žádné politické přesvědčení, spíše se snažím o formulaci závažných společensko-historických problémů. Distančuji se od levice a anarchismu, proto i když má práce čerpá z informací a aktivit Antify, zřikám se myšlenek třídního boje. Zaměřuji se pouze na fašismus, nacismus, rasismus. Některé plakáty jsou formulovány jednoznačně jako vykřičník, jiné jsou spíše otázkou a jakousi olovníci do duše každého z nás.

2. 3. 3. Obrazové prostředky

Rozhodl jsem využít co nejjednodušší a nejprehlednější obrazový rejstřík, proto jsem přistoupil k radikální redukci tvarů. Plakáty mají plošný charakter, vypůjčují si z navigační grafiky, formy se přibližují piktogramům ale skrz zvětšení do decimetrových rozměrů jim propůjčuji monumentalitu, která má odrážet pevnost mých postojů a sdělení a vymezení se vůči zlu se kterým chci prostřednictvím plakátů bojovat. Potlačil jsem detaily, linky a barevnost. Ve výsledku pracuji jen s několika málo typy forem: Plochy černé, plochy bílé a hrubý puntíkový rastr, který používám většinou na pozadí. Díky této redukci lze plakáty libovolně zmenšovat či zvětšovat. Tuto manipulaci s proporcemi jsem si ověřoval na četných tiskových zkouškách, kde jsem si zároveň ověřoval jejich vizuální jednotu a mohl jsem je díky tomu společně korigovat. Černobílou jsem zvolil pro snadnost a nižší cenu tisku a pro jasnou přehlednost. Černobílé formy jsou zdaleka vidět. Rastr jsem ponechal hrubý, využívám jej jako třetí tón mezi černou a bílou. Díky rastru vystupuje do popředí sdělení provedené v černé a bílé. Rastr zároveň působí jako stín či opar a

napomáhá uvrnout plochu plakátu do temnoty (viz plakát znázorňující sedmiramenný svícen). Někde používám výrazných černých linek, které oddělují drobnější bílé plochy od pozadí. Kompozičně je většina plakátů zarovnána na střed, je to nejjednodušší forma sdělení a také nejúčinnější. Obrazová plocha je zaplněna rovnoměrně, formy zvětšeny na únosnost formátu. Také místy využívám naklonění, které vyjadřuje nejistotu, nebezpečí. Naklonění provokuje pocit nebezpečí, pádu. Plakáty, kde je naklonění využíváno jsou varovného charakteru. Písmo je zvětšené pro snadnou čitelnost. Až na výjimky j používám jasně čitelná hesla namísto delšího textu. Plakáty tak mají být srozumitelného i pro toho, kdo kolem nich prochází. K pozastavení se nad nimi má docházet až v divákově hlavě, nechci jej moc zdržovat od chůze městem.

2. 3. 4. Typografie

Co se týče typografie, rozhodl jsem se pro dvě písma: DIN a interpretaci původní Textury Quadraty, kterou jsem vytvořil speciálně pro potřeby těchto plakátů. DIN je statické bezserifové písmo. Pochází z roku 1936 z Německa a bylo navrženo pro Deutsches Institut für Normung, což v češtině znamená Německý ústav pro průmyslovou normalizaci. Ústav byl založen roku 1917 a od roku 1951 je DIN členem mezinárodní organizace pro standardizaci (ISO) a má také za úkol přenášet do Německa mezinárodní standardy a naopak v ISO prosazovat německé zájmy. Díky svému geometrickému charakteru se hodí pro dopravní značení, v německu je používáno doteď. Já se rozhodl pro kondenzovanou variantu písma, a to DIN Engschrift. Zpočátku jsem využíval i DIN Mittelschrift, ale od něj jsem v průběhu času upouštěl právě v prospěch kondenzované variantě pro zachování vizuální jednoty. Jediný plakát, kde je nakonec využíván DIN Mittelschrift je plakát s padajícím svícem. Má interpretace Textury Quadraty je vytvořena tak, aby zachovávala strohost a přísnost podobnou DINu. Nese některé prvky německého švabachu. Má za úkol přibližovat ducha nacistické grafiky, jelikož nacisté hojně švabach využívali pro jeho německost. Pro její větší strohost jsem vypustil patky. Textura Quadrata vyjadřuje dogmaticnost a středověkost nacistických myšlenek, odkazuje na temný středověk. Sama Textura Quadrata je původně liturgické písmo, může tedy evokovat i inkvizici.

2. 4. Popisy jednotlivých plakátů

Série plakátů byla neustále sladována, aby držela jednotného ducha, neustále jsem přeformuloval nápisy na plakátech. Nakonec se k sobě některé plakáty začly tak přibližovat, jednak obsahově, tak i vizuálně, že jsem se rozhodl z nich udělat minisérii. Tyto minisérie jsou dvě, tvoří ji plakáty čtyři a pět, které napodobují a analyzují myšlení fašistů a plakáty šest, sedm a osm, které se zabývají rasismem. Kromě toho můžu říci, že každý plakát má jakéhosi dvojníka a je si blízký s nějakým z celkové série. Ale to rozvedu až dále.

2. 4. 1. První plakát

Obří silueta padajícího sedmiramenného svícne na černém pozadí, křížen nápisem HOLOCAUST. Svícen je ztmaven rastrem, dává tak o to víc vyniknout nápisu, který je proveden v písmu DIN Mittelschrift. Toto je z celé série jediný plakát, kde namísto kondenzovaného DIN Engschrift používám DIN Mittelschrift. Pro tento plakát se Engschrift nehodil právě díky svým úzkým proporcím. Slovo Holocaust je kratší než většina nápisů a sdělení z ostatních plakátů.

K vyjádření ohrožení židovstva jsem použil co nejúspěšnější techniky. Sedmiramenný svícen jakožto symbol pro židovskou víru se mi jevil nejlepší pro použití, neboť u Davidovy hvězdy se obtížně naznačuje pád díky její souměrnosti a svícen není tak okoukaný jako Davidova hvězda. Zároveň jeho stojan tvoří dramatickou diagonálu přes celou plochu plakátu. Černé pozadí a překrytí svícnu rastrem evokuje temnotu, propast, do které byl židovský národ uvržen za nacistické hrůzovlády a za holocaustu. Je to můj jediný pitení plakát, možná jediný, který by se dal zaslat do soutěže k Mezinárodnímu dni Šoa, ale nesplňuje dané téma – Children in holocaust. Padající svícen může taktéž vyjádřit nacistické drancování vypalování synagog. Oheň, který padá na zem, aby zapálil vše kolem sebe, nebo který uhasíná.

Tento plakát má zároveň reprezentativní funkci, otevírá celou sérii jak tématicky, tak opticky. Proto jsem ho v pořadí zvolil jako první. Je to jediný plakát, který se vztahuje přímo k holocaustu jako takové. Všechny ostatní, ikdyž se tématu holocaustu dotýkají sledují jiný cíl a poukazují zlo jako takové. Tento plakát se tedy jako jediný ze série vztahuje k holocaustu jako k historické události.

2. 4. 2. Druhý plakát

Diagonálně umístěná ruka, která na jedné straně představuje hajlující pravici, na straně druhé drží pistoli. Pozadí je tvořeno rastrem, rukáv je černý, ruce jsou bílé, zvýrazněny černou linkou, která definuje prsty. Pistole je též černá. Typografie chybí. zastupuje barevný tón, tím odděluje prvek oboustranné paže od pozadí. Ruce jsou stylizovány coby piktogramy. Tento plakát je volná interpretace protiválečného plakátu Shigea Fukudy Victory, který dodržuje podobnou kompozici. Diagonála zastaví oko divákovo jako závora, zákaz, ohrožení, jelikož plakáty jsou běžně čteny z levého horního rohu diagonálně do pravého dolního rohu.

Pistole, kterou drží spodní ruka je poloautomatická puška Mauser C96, pistole běžně užívaná německou armádou a silami SS. Její typický tvar daný umístěním zásobníku nikoli v rukojeti, ale před spouští je pro mě spojen právě s SS a Gestapem. Toto sestupné gesto mi asociuje scény z dokumentárních filmů z druhé světové války, kdy byli váleční zajatci a židé donuceni vykopat si sami jámu na jejíž okraj potom byli srazeni a ponížene střeleni do týla esesáckým důstojníkem v slušivé uniformě. Tělo pak setrvačností spadlo do jámy, dotýčný si vlastně vykopal svůj vlastní hrob. Je to pro mě symbol nacistické arogance. Tato pistole míří dolů a vyjadřuje popravu slabšího, klečícího střelou do týla zezadu. Hlava popraveného není zobrazena ani naznačena, ale směr, kterým pistole míří, dává tušit její zhoubný záměr.

Typografii jsem nepoužil z důvodu, že jsem nenašel slova, kterými bych mohl tento plakát podpořit a nechtěl jsem slovy opakovat to, co je na plakátě sděleno tímto esenciálním spojením dvoustranné paže. Použití slov na tomto plakátě považuji za zbytečné a jejich nevhodné zvolení by mohlo naprosto devalvovat hodnotu plakátu směrem k prvoplánovosti. Přikláním se k tomu nechat některé věci nevyřčené a tím jasnější, než kdyby byly ještě popsány slovy. Plakát má působit jako aforismus beze slov.

Plakát má vyjadřovat esenciální nenávist nacismu a rozporuplnost jeho ideálů, kde na se na jedné straně snaží oslavovat sám sebe, rasu, národ a na druhé straně zabíjí a je poháněn likvidací „nečistých“ občanů - tedy židů, ale i jiných etnik a společenských skupin. Tato dvojsečná paže pak působí jako šíp, raketa, kde hajlující pravici sice míří vzhůru, do výšky, ale je poháněna motorem zabíjení a likvidace. Je to odsouzení jakékoliv krajně pravicové ideologie, která sice opěvuje národ a jeho soudržnost a jednotu, ale zároveň ukazuje na nepřátele a volá po jejich likvidaci, případně se jich po nástupu k moci

sama dopustí. Je to připomenutím této záštiplné zhoubnosti, která se při cestě za vlastní slávou chladnokrevně brodí potoky lidské krve méněcenných a nepřátel takzvaného národu a takzvané rasy. Je to odsouzení holocaustu a myšlení, které vedlo k jeho uskutečnění.

Svou zkratkovitostí si je blízký s prvním plakátem, který taktéž dodržuje podobné kompoziční schéma diagonály dělící celou obrazovou plochu.

2. 4. 3. Třetí plakát

Třetí plakát má plnější obrazovou plochu, vévodí mu dominantní nápis „NO MORE“ (v češtině znamená NIKDY VÍC) provedený v gotické textuře quadrate přes celou plochu. Vrchní polovina plakátu je zaplněna rastrem, ve spodní polovině je les hajlujících rukou. Plakát je tímto vertikálně rozčleněn na dvě poloviny. Rastr i les rukou mají podobnou světlost, se kterou ostře kontrastuje černý varovný nápis. Zatímco slovo NO je v horní polovině, slovo MORE je vycentrováno v lesu rukou.

Zde jsem poprvé použil Texturu Quadratu, která byla společně se švabachem hojně nacisty využívána v propagačních tiskovinách a společně s frakturou tvořily typickou německou typografii. Právě fraktura byla roku 1941 označena jako židovská a na Hitlerův příkaz zakázána. Avšak fraktura má dynamičtější charakter.

Les rukou pro mě zastupuje anonymní masu, která jendá bez vlastní vůle ve jménu zvrácené ideologie. Je v nich jakoby nevyřčené říšské heslo „Ein Reich, Ein Volk, Ein Führer“. Zároveň reaguje na vzrůstající tendenci neonacistických průvodů, pochodů a manifestací. Jeho jasná forma odsuzuje tento typ myšlení, jednání a potutelnému přitakávání nacismu. Právě u tohoto plakátu mě jako první napadla myšlenka pouličního výlepu, jelikož hovoří nejjasněji a nejhlasiťji. Jeho vévodící NO MORE je výrazné a všeříkající.

2. 4. 4. Čtvrtý plakát

Čtvrtý a pátý plakát jsou vizuálně skoro stejné a zabývají se i podobným tématem. Oba cílí na myšlení neonacistů. Avšak každý jinak.

Plakátové ploše vévodí černý blok, který je dole zkosen a vytáří šikmou plochu. Přes tento pruh je ve stejném sklonu Texturou napsáno ENEMY ENEMY EVERYWHERE, což lze přeložit jako nepřítel nepřítel všude. Nápis působí monotónně, je

uplatněna až minimalistická sériovost, opakování. Everywhere jsem taky proto rozdělil napůl. Nápis je překryt rastrem, aby dal vyniknout dovysvětlujícímu sdělení, které se nachází na dolní hraně bloku. To jsem zarovnal napravo.

Plakát odhaluje krajně praviovou rétoriku, hate speech neboli nenávistnou řeč. Právě podle této mluvy spolehlivě rozpoznám krajní pravici, která vždy mluví o potřebě chránit národ před domnělými nepřáteli, ať již zvenčí, jako etnika, přistěhovalci a imigranti, nebo zevnitř, jako komunisté a liberálové. Sériovým opakováním stejně dlouhých řádků jsem chtěl docílit napodobení tvrdosti těchto prohlášení, vojenskosti. Někomu se při pohledu na takovou typografii můžou vybavit vojenské přehlídky, pásy tanků anebo pásy s náboji. Celkové naklonění pak symbolizuje tíhu, pád, se kterou tato prohlášení dopadají na jedince, který je zasažen jejich nenávistnou energií. K využití nakloněné padající hrany mě přivedla asociace se sochařem Richardem Serrasem, který tvoří veliké, železné, tzv. antimonumenty, které působí nestabilně a divák si u nich není jistý, jestli na něj náhodou nespadnou. Přesně s takovýmto typem ohrožení jsem chtěl pracovat. Vysvětlující text na dolním okraji hrany je pak nejdelší text z celé série a upozorňuje na tento typ rétoriky a uvádí několik příkladů častých cílů neonacistů.

2. 4. 5. Pátý plakát

Se čtvrtým plakátem je co se týče prostředků téměř totožný, avšak pracuji s jinou energií. Nápis „Holocaust nebyl, ale bude“ jsem vysázel dynamicky, s důrazem slovo nebyl, hlavně taky proto, aby nápis působil sevřeně.

Pátý plakát se zabývá popíráním holocaustu a zároveň naznačuje ambice neonacistů proniknout do politiky a legitimizovat své názory. Je jako jediný v češtině, a to z důvodu českého původu citátu, jeho obtížnosti jej přeložit a také tomu a také tomu, že je vidět jeho dopad na české prostředí. Citát „Holocaust nebyl, ale bude“ jsem kdysi dávno objevil na stránkách Antify, byl přisuzován jednomu významnému neonacistovi, jehož jméno jsem posléze zapomněl a utkvěl mi v hlavě jen samotný citát. Byl mým hnacím motorem dlouho, ale zároveň jsem nevěděl, co si s ním počít, jak s ním naložit tak, aby bylo cítit jasné odsouzení tohoto výroku. Nechtěl jsem vypadat jako někdo, kdo se k tomuto výroku hlásí. Teprve nedávno jsem objevil silně antisemitistický článek na jednom neonacistickém webu a jeho nenávistný a hnusný tón mi tento výrok připomenul (byl citován na konci) a já

se rozhodl zjistit, kdo jej vyslovil. Zjistil jsem, že Erik Sedláček, který jej vyslovil je jeden z ideologů české neonacistické scény a kandidát do parlamentu za Dělnickou stranu. Toto pro mě byl jasný impuls, jak s heslem naložit. Jasně ukázat autora výroku a fakt, že kandidoval do sněmovny a víc není potřeba. Tyto fakta mluví za sebe.

2. 4. 6. Šestý plakát

Šestý, sedmý a osmý plakát jsou plakáty, které se obrací k divákovi s otázkou. V jejich centru je umístěna stylizovaná hlava, postupně mrtvého žida, mrtvého cikána a maskovaného Hitlera. Tato řada plakátů pátrá po latentním rasismu v každém z nás. Dotýkají se otázek, které sami v sobě nemáme vyřešeny. Sdělení diváka nutí k zamyšlení. Protože rasová zášť je přesně to, na co neonacisté čekají.

Vrátím se k formě: Vprostřed plochy je umístěná stylizovaná hlava typického žida, tj s kloboukem, pejzami a knírem, avšak obličej je lebka a její oči a nos jsou prázdné, jakoby prosvítaly na pozadí. Nad a pod hlavou jsou nápisy, velková kompozice je na střed. První nápis se ptá: „IS THIS WHAT YOU WANT?“ neboli „Je tohle to, co chceš?“, druhý nápis nabádá: „THINK AGAIN“. Zamysli se znova. Tento plakát se ptá po antisemitismu. Nakolik věříme báchorkám o světovém židovstvu, židozедnářských spiknutích a jejich neviditelnému vlivu. Nakolik svádíme naše problémy na židy místo toho, abychom je řešili vlastními silami a vlastním úsudkem. Protože jestli ano, můžeme se rovnou obrátit na neonacisty, kteří nám s touto „otázkou“ rádi pomůžou.

2. 4. 7. Sedmý plakát

Sedmý plakát je podobný předchozímu, ale místo žida je zde vyobrazen mrtvý cikán. Typografie zůstává stejná, plakát se ptá po stejné věci. Právě „romská otázka“ je v české společnosti velice palčivá a snad každý někdy pronesl křivé proti romům, někteří z nás byli okradeni nebo zažili díky nim něco nepříjemného. Avšak volat po jejich smrti, vyhnání, perzekuování je projev primitivismu. Já sám nevím, jak se bude česká společnost vyrovnávat s romy a přiznávám, že nemám v této problematice zcela jasno, ale nikdy nesklouznu k volání po represích, nebudu jim přát smrt a paušalizovat je tak, jak to dělají hloupější z nás a tak podporovat neonacisty.

2. 4. 8. Osmý plakát

Osmý plakát je vizuálně podobný jako šestý a sedmý, ale jeho otázka je širší. V centru je zobrazena hlava Adolfa Hitlera se škraboškou přes oči. Nápisy se ptají: „IS THIS WHO YOU ARE? LOOK AGAIN“ neboli „Nejsi ten, kdo on? Podívej se znovu“. Ptám se zde po fašizujících tendencích, skrytém rasismu, převlečeném extremismu, protože neonacismus není nic jiného než převlékání a maskování se pod různá hesla, která mají zmást společnost a přesvědčit je, že rasismus a nenávist nejsou tak hrozné, pokud si je ospravedlníme. A přesně to vidím dnes a denně: Ospravedlňování zla a špatnosti. Proto se ptám: Kolik z tebe ještě zbylo člověka? Nestal si se už náhodou jenom pytle plným nenávisti? K Hitlerovi jako ke ztělesnění absolutního zla nikdo nepřihlásí, ale spousta z nás si dokáže říct „no tak, sice to bylo zvíře, ale v tomhe měl pravdu“. A to je to, proč jsem mu nasadil masku. Abychom se na sebe sami dokázali podívat objektivně a pravdivě a dokázali určit pravé kořeny našich pohnutek. Zjistíme pak totiž, že za naše problémy nemůžou ani přistěhovalci, ani židé, ani muslimové anebo romové.

2. 4. 9. Devátý plakát

Devátý plakát představuje hlavu a ramena člověka zezadu, jemuž jsou stříhány vlasy. Kolem něj je černý oblouk. Na bedrech je napsáno „FROM OPRESSION TO ANNIHILATION“, což znamená „Od útlaku k vyhlazení“. Kompozice je na střed.

Tento plakát se vyjadřuje k ponížení člověka v koncentračním táboře, ale i za jakéhokoliv útlaku, ponížení či věznění. Vlasy člověka představují jeho jedinečnost, která mu je brána právě stříhem strojkem. Je ponížen aby byl posléze nahnán do plynové komory, která je vyjádřena černým obloukem. Je zde vyjádřeno to, že co začíná perzekucí jedince může skončit u celého pokolení či národa. Je to jeden z plakátů, který se dotýká lidského charakteru, lidské důstojnosti.

2. 4. 10. Desátý plakát

Poslední plakát vyjadřuje člověka se skloněnou hlavou a zavřenýma očima. Za ním je silueta nacistického vojáka, která je dominantnější a masivnější. Pozadí je vyplněno rastrem. Prostor je vertikálně rozdělen na třetiny. Dole je napsáno „FEAR EVIL, HELP EVIL“ neboli „Boj se zla, pomoz zlu.“

Druhý z mých plakátů, který se dotýká lidského charakteru a vztahu jedince k systému. Avšak tento se týká strachu a pasivity jedince vůči tomu, co se odehrává kolem něj. Hlava v popředí nemá ústa, mlčí, zavírá oči aby neviděla a sklápí hlavu, protože si tohle všechno uvědomuje, ale nemá sílu s tím nic dělat. Je na stejné straně jako voják, protože nemá dost síly, aby se mu postavil. Voják je pak spíš stín, nelidská síla s obří agresivní bradou a vyšpulenou pusou. Oči nejsou naznačeny, protože takovýto voják se nedívá, nezná slitování. Plakát je tedy podobenstvím toho, že zlo je tvořeno těmi, kdo se ho bojí, kdo se mu nepostaví na odpor, kdo se vůči němu nevymezí.

2. 5. Dílo v kontextu daného oboru

Ideový a politický plakát není v dnešní době moc vídán, a pokud je, má charakter svépomocnosti a jisté naivity. Ideové plakáty dneška jsou subverzivní, radikální, ale zároveň plytké a hysterické. Svou prací se snažím vyplnit tuto mezeru a dodat kvalitní ideový plakát, který neustupuje po stránce výtvarné ani po stránce obsahové. Plakát takový, který se bude jednoduše šířit a zároveň bude mít co říct.

3. Závěr

Ke své práci jsem přistupoval svědomitě, pečlivě a se zalíbením. Jsem hrdý na to, co jsem vytvořil a jsem připraven své dílo obhájit. Mám pocit, že jsem dosáhl toho čeho jsem dosáhnout chtěl a co jsem cítil, že potřebuju říct jsem řekl. Pro mě samotného bylo dobrodružství sledovat vývoj mých myšlenek.

Svůj odklon od tématu nepovažuji za odklon, holocaust pro mě není jen historickou událostí, vnímám jej jako vyústění nejtemnějších stránek lidského charakteru v době, která temnotě lidského charakteru vyloženě přála, ba jej podporovala. Proto jsem se zaměřoval na okolnosti, které jej provázely spíš než na holocaust samotný. Jak už jsem dříve psal, k památce holocaustu toho bylo řečeno tolik, že jsem cítil jistou potřebu si rozšířit obzor a pole zájmu. Skrz holocaust jsem zkoumal temná zákoutí lidského charakteru, která jsou věčná a snažil jsem se přijít na kořeny nenávisti a zášti, leč mi čím dál tím víc přijde, že tyto kořeny jsou zcela iracionální a že důvody, za které se skrývá je jenom potřeba ospravedlnit si tento pud.

Vizuálně jsem bral inspiraci z jednoduchých výrazových prostředků piktogramů a navigačních cedulí aniž bych chtěl lidi svými plakáty násilně navigovat. Cítím, že jsem se formou dostal do blízkosti díla Roye Lichtensteina aniž bych se o to vědomně snažil. Došel jsem k tomu skrz redukci prostředků a prvků a racionálním uvažováním. Práce z počítačem a uvažování v intencích grafického designu pro mě představuje zcela jiný druh tvorby a přemýšlení než kupříkladu malba, proto mají mé plakáty tak racionální formu. Plakáty mají přesto většinou jednoduchou, středovou kompozici, za což se nestydím. Nechtěl jsem s kompozicí experimentovat, naopak jsem se snažil o co nejjednodušší cestu k vyjádření mých myšlenek.

Co se týče inspiračních a ideových zdrojů, vybíral jsem si ze širokého spektra názorů a webů, neštítel jsem se ani prozkoumávat zlo z jeho zdroje, tedy četbou neonacistických webů, jejich úvah, názorů a prezentace. Setkával jsem se díky nim s různě otevřenou nenávisť. Někdy byla umně maskována za vlastenectví, jindy byla zcela otevřeně proklamována. Pokusil jsem se vytvořit si kritéria, podle kterých bezpečně rozpoznám fašismus ve všech jeho podobách. To se také stalo náplní mé práce a některé mé plakáty vyloženě dekodují tyto vzorce chování a jejich choutky.

3. 2. Seznam použitých vzorů

a) Knižní a periodická literatura

1. RUHBERG, SCHNECKENBURGER, FRICKEOVÁ, HONNEF. Umění 20. století. Kolín nad Rýnem: Taschen. 2000. ISBN 80-7209-521-8
2. KROUTVOR, J. Poselství ulice z dějin plakátu a proměn doby. Praha: Comet. 1991.
3. BLACKCOFFEE. 1000 ikony, symboly a piktogramy. Praha: Slovart. 2006. ISBN 80-7209-824-1
4. EMMERT, F. The Holocaust. Brno: Computer Press, a.s. 2006.
5. Japanese posters today. Katalog k výstavě. Praha: Umělecko-průmyslové muzeum. 2007.
6. BANKSY. Wall and Piece. London: Century. 2006. ISBN 1-8441-3787-2
7. HARRIS, D. Kaligrafie, 100 úplných abeced. Slovart. 2004. ISBN 80-7209-610-9

8. NIETZSCHE, F. Tak pravil Zarathustra. Olomouc: Votobia. 1992. ISBN 80-85619-28-8
9. Časopis Typo. Praha: Svět tisku. ISSN 1214-0716

b) Internetové zdroje

1. http://www.holocaust.cz/cz2/history/antisemitism/history/modern_antisemitism/modern_antisemitism
2. <http://www.antifa.cz/content/kdo-je-erik-sedlacek-sedlis-diehard>
3. <http://www.antifa.cz/content/jak-videt-novy-bydzov>
4. <http://www.antifa.cz/content/velka-nazi-vykradacka>
5. http://alerta.cz/html/usvitu_rozhovor.html
6. http://cs.wikipedia.org/wiki/Der_Stürmer
7. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Nacismus>
8. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Holocaust>
9. <http://rationalwiki.org/wiki/Conservapedia:Fascism>
10. http://en.wikipedia.org/wiki/Ian_Stuart_Donaldson
11. <http://www.http://h8edgereich.wordpress.com/2009/01/27/kam-a-proc-nas-tlaci-zid/>
12. <http://www.an-plzensko.com/>

3. 3. Seznam příloh

Příloha 1

Plakát č. 1

Příloha 2

Plakát č. 2

Příloha 3

Plakát č. 3

Příloha 4

Plakátč. 4

Příloha 5

Plakát č. 5

Příloha 6

Plakát č. 6

Příloha 7

Plakát č. 7

Příloha 8

Plakát č. 8

Příloha 9

Plakát č. 9

Příloha 10

Plakát č. 10

Příloha 11

Skici č. 1. - 4.

Příloha 12

Skici č. 5. - 8.

Příloha 13

Skici č. 9. - 12.

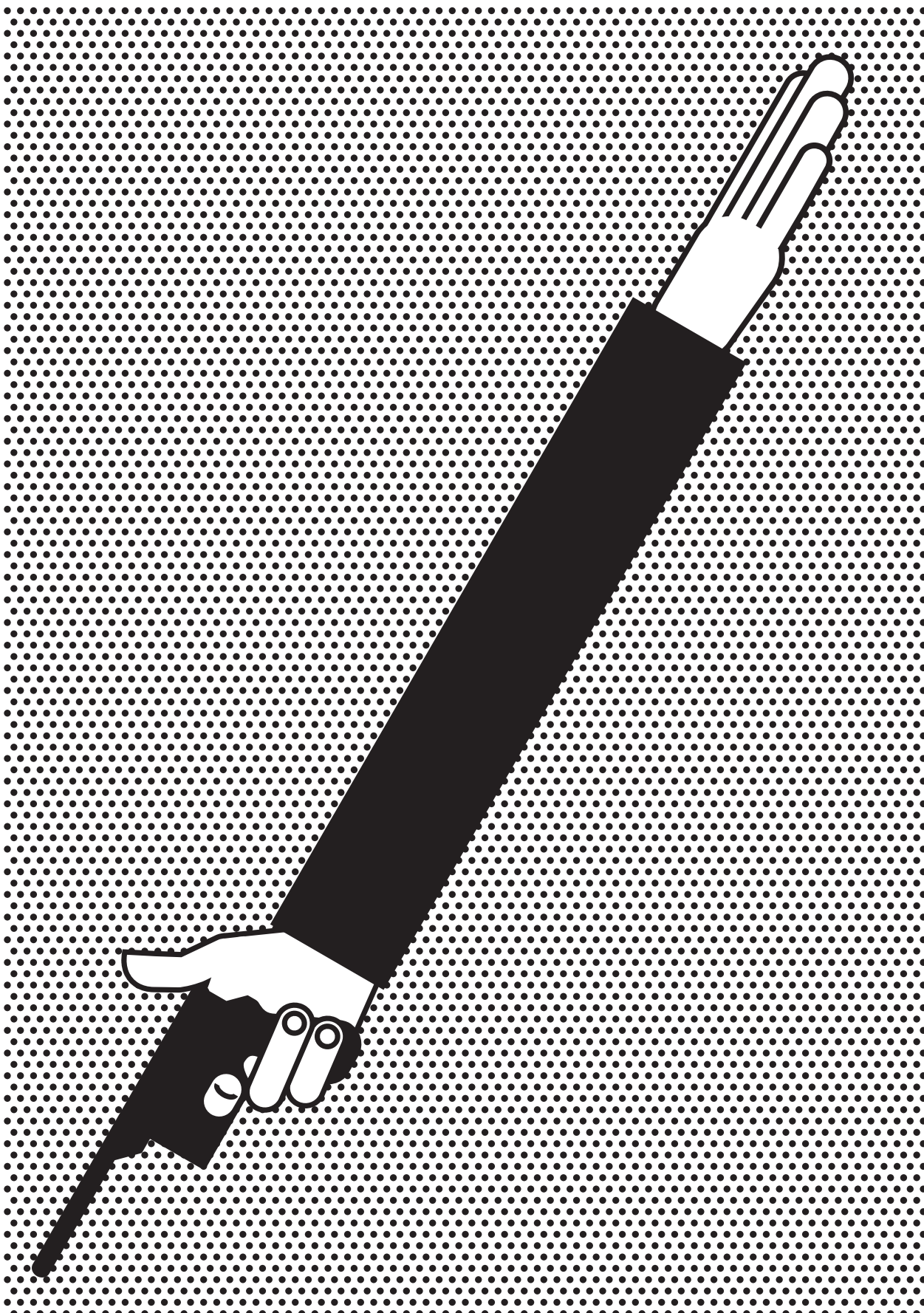
3. 4. Resumé

In my bachelor work, I have tried to create a series of ideas poster concerning the tragedy of holocaust and phenomenons which surrounds it. My prime concern was to search the human soul for the roots of hate and hatred. Thus, my posters are dealing with themes like nazism, neonazism, holocaust denial, hate speech, antisemitism, racism and corruption of power. I sense these themes are connected to each other and that holocaust is a broader theme which can be expressed in many ways.

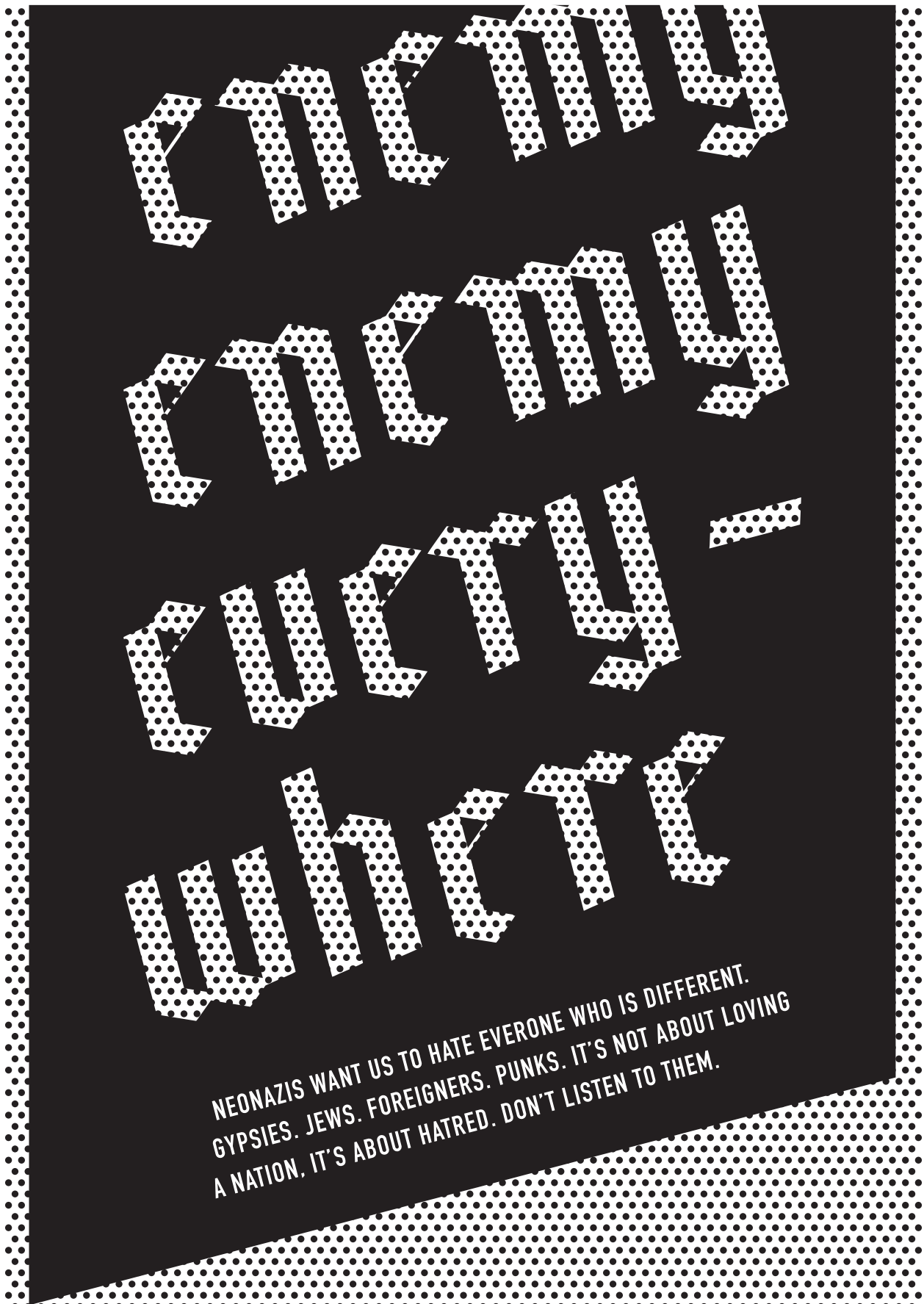
I have been searching information mainly on the internet to root my ideas in problematics to create posters out of them. I have read several books and articles about holocaust, searched the anti-fascist, and also the neonazi websites to get the broadest possible range. Visually, I have been influenced by japanese poster design, propaganda posters, Roy Lichtenstein and pictograms and signs in common life to create something which is easy to read yet leaves a question in a spectator's mind.

I reduced the means of expression to the very core to achieve the simplicity which can prevail on the street. I reduced the colours to black and white and lines to shapes to have them easy to be read. I also created my own version of blackletter typeface to invoke the spirit of nazi propaganda and to demask it. The posters are meant to be cheap to print, can be scaled, photocopied, and are meant to be distributed into the world through internet. The posters are subversive in nature, simple in form and positive in message. They are meant to be set up in the streets and to speak to people passing by and let them think about what has happened and why to navigate in today's world.

NEONAZIS WANT US TO HATE EVERYONE WHO IS DIFFERENT.
GYPSIES. JEWS. FOREIGNERS. PUNKS. IT'S NOT ABOUT LOVING
A NATION, IT'S ABOUT HATRED. DON'T LISTEN TO THEM.

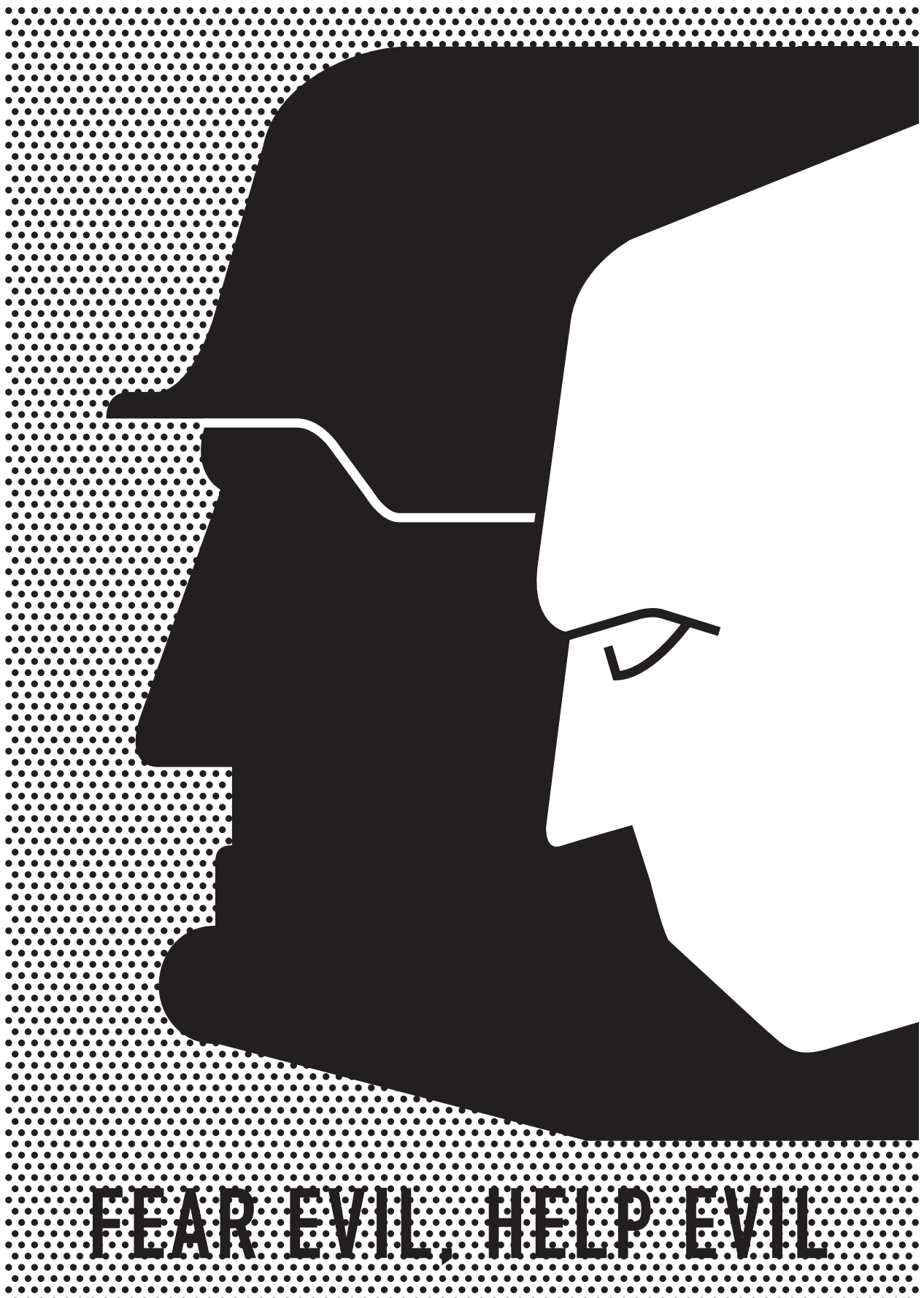

TOXIC HOLOCAUST
HOLOCAUST, THE HOLOCAUST
HYMEN HOLOCAUST
BLUE HOLOCAUST
HOLOCAUST IN YOUR HEAD
BESTIAL HOLOCAUST
HOLOCAUST THEORY
HOLOCAUST HUMANITY
ARMAGEDDON HOLOCAUST
ZOMBIE HOLOCAUST
HOLOCAUST 42.7
GLOBAL HOLOCAUST
SATANIC HOLOCAUST
POWER STATION HOLOCAUST
BLACK HOLOCAUST
POSTHOLOCAUST POP
ANTI HOLOCAUST
ANAL HOLOCAUST
FINAL HOLOCAUST
GENOCIDE HOLOCAUST
HOLOCAUST ROSEGARDEN
HOLOCAUST NECROPSY
MIND HOLOCAUST
DIVINE HOLOCAUST
GATES OF HOLOCAUST
INFERNAL HOLOCAUST
INDUSTRIAL HOLOCAUST

